

PM Rotel I (Dnr KS 2023/630)

Anmälan om svar på remiss av promemorian En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap (Fi2023/01681)

Remiss från Finansdepartementet

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Promemorian En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap från finansdepartementet innehåller förslag om att det inom beredskapssektorn för elektroniska kommunikationer ska finnas en reglerad nationell telesamverkansgrupp. Gruppen föreslås ha i uppgift att delta i den fredstida planeringen för totalförsvarets behov av elektroniska kommunikationer vid höjd beredskap, i planeringen och samordningen av åtgärder inför och vid fredstida krissituationer samt i arbetet med att återställa infrastrukturen för elektroniska kommunikationer i anslutning till händelser vid fredstida krissituationer eller höjd beredskap.

Förslaget innebär en lagreglering av det befintliga samverkansorganet Nationella telesamverkansgruppen som bygger på frivilligt deltagande. AB Stokab deltar i gruppens arbete sedan starten.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 april 2024.

Finansdepartementet har remitterat promemorian En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap till Stockholms stad för yttrande. På grund av kort remisstid har staden svarat med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB som i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget AB Stokab.

Stadsledningskontoret anser att förslaget är bra då det ger förutsättningar för en stärkt totalförvarsplanering och ökad beredskap inför, under och efter störningar i

elektroniska kommunikationer. Stadsledningskontoret vill lyfta att det är angeläget att det utgår rimlig ersättning för de aktörer som deltar i arbetet. Det är bland annat viktigt för att säkerställa att rätt kompetens och nödvändiga resurser avsätts så att arbetet bedrivs ändamålsenligt och utifrån erforderliga säkerhetskrav.

Stockholms Stadshus AB ställer sig bakom AB Stokabs svar i sin helhet.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner anmälan om svaret på remissen.

Stockholm den 20 september 2023

Karin Wanngård

Bilaga

Remissen – Promemorian En telesamverkansgrupp för fredstida kriser och höjd beredskap (Fi2023/01681), dnr KS 2023/630-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

I oktober 2022 trädde en ny statlig organisation ikraft där myndigheter delas in i tio beredskapssektorer med en sektorsansvarig myndighet för respektive sektor. I promemorian från Finansdepartementet föreslås att det inom beredskapssektorn för elektroniska kommunikationer ska finnas en reglerad nationell telesamverkansgrupp med uppgift att delta i den fredstida planeringen för totalförsvarets behov av elektroniska kommunikationer vid höjd beredskap. Telesamverkansgruppen föreslås därtill delta i planeringen och samordningen av åtgärder inför och vid fredstida krissituationer. Telesamverkansgruppen föreslås även stödja arbetet för att återställa infrastrukturen för elektroniska kommunikationer i anslutning till fredstida krissituationer eller höjd beredskap. Vidare föreslås att en myndighet ska få besluta om att vissa aktörer ska vara skyldiga att inom samma sektor delta i totalförvarsplaneringen, i planering och samordning av åtgärder inför eller vid fredstida krissituationer och att stödja arbetet för att återställa infrastrukturen för elektroniska kommunikationer i anslutning till händelser vid fredstida krissituationer eller höjd beredskap.

Förslaget, som hemställts till finansdepartementet av Post- och telestyrelsen (PTS), innebär en lagreglering av det befintliga samverkansorganet Nationella telesamverkansgruppen som funnits sedan 2005. Idag bygger samverkansorganet på frivilligt deltagande av aktörerna, vilka utgörs av statliga myndigheter, statligt och kommunalt ägda bolag samt privata företag inom telekom. AB Stokab är en av aktörerna i Nationella telesamverkansgruppen. Vid allvarliga störningar i elektroniska kommunikationer kan det uppstå situationer där hanteringen underlättas av att aktörerna kan hjälpa varandra. Nationella telesamverkansgruppen sammanställer skadeläget och avger lägesrapport till PTS. De som deltar i gruppen får också ta del av den gemensamma lägesbilden som PTS har samlat in. Telesamverkansgruppen ser även till att inventera och förmedla de resurser som finns tillgängliga inom deltagarnas organisationer för att avhjälpa konsekvenserna av en sådan störning.

I promemorian anförs att eftersom elektroniska kommunikationer utgör en kritisk del av den digitala infrastrukturen och samhället är beroende av tillförlitliga elektroniska kommunikationstjänster som fungerar även om samhället drabbas av stora påfrestningar behöver det säkerställas att det finns stabila förutsättningar inom beredskapssektorn att planera och samordna uppgifter inför eller vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Det anförs vidare att det är lämpligt om ett sådant arbete kan ske i redan upparbetade och väletablerade former, såsom inom ramen för Nationella telesamverkansgruppen, och att det finns skäl att göra deltagandet obligatoriskt för de mest centrala aktörerna. Detta motiveras med att det då säkerställs en kontinuerlig förvaltning av och att personal avsätts till funktionen inför eller vid en krissituation eller höjd beredskap. En reglering i lag behövs för att säkerställa medverkan från exempelvis privata aktörer och för att på ett ändamålsenligt sätt reglera tystnadsplikt.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB som i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget AB Stokab.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att förslaget om en lagreglerad nationell telesamverkansgrupp är bra. Att reglera både deltagande och tystnadsplikt i lag ger förutsättningar för en stärkt totalförsvarsplanering och ökad beredskap inför, under och efter störningar i elektroniska kommunikationer. Samhället är idag beroende av elektroniska kommunikationer och avbrott i dessa kan få stor påverkan på driften av exempelvis samhällsviktig verksamhet. I Stockholm är Stokab en viktig aktör för att säkerställa att systemet för elektroniska kommunikationer kan fungera även vid svåra påfrestningar. I Stockholm nås drygt 90 procent av hushållen och i princip 100 procent av företagen av det operatörsneutrala svartfibernet som byggts av Stokab.

Stokab har sedan starten varit en fast medlem i den nuvarande, frivilliga telesamverkansgruppen med stora möjligheter att tillföra betydelse och mervärde till kris- och beredskapsarbetet i sektorn. Stadsledningskontoret anser därför att det är av stor vikt att Stokab även i fortsättningen har en plats i den nationella telesamverkansgrupp som föreslås i promemorian.

Stadsledningskontoret välkomnar förslaget att bredda gruppens sammansättning så att även vissa underleverantörer med betydande kompetens och resurser deltar i arbetet. Detta för att tillse att hela kompetenskedjan för upprätthållandet av elektroniska kommunikationer finns representerade. Det behöver beaktas att det även kan röra sig om aktörer som inte har elektroniska kommunikationer som huvudfokus för sin verksamhet men som har en viktig roll i kompetenskedjan.

Stadsledningskontoret vill slutligen lyfta att det är angeläget att det utgår rimlig ersättning för de aktörer som deltar i arbetet. Det är bland annat viktigt för att säkerställa att rätt kompetens och nödvändiga resurser avsätts så att arbetet bedrivs ändamålsenligt och utifrån erforderliga säkerhetskrav.

Stadsledningskontoret hänvisar i övrigt till Stokabs yttrande.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen besvaras med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 21 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen ställer sig bakom Stokabs svar i sin helhet.

Underremiss:

AB Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stokab välkomnar som helhet initiativet att genom de förslag som presenteras i Promemorian stärka beredskapen inom sektorn för elektroniska kommunikationer.

Stokab instämmer med vad som framförs i Promemorian när det gäller vikten av att skapa stabila förutsättningar inom beredskapssektorn för elektroniska kommunikationer att planera och samordna uppgifter inför eller vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Stokab anser att detta är särskilt angeläget då fibernäten i Sverige har byggts ut av många olika aktörer, såväl privat som offentligt ägda, och det idag finns cirka 180 olika nätägare i Sverige. Denna mångfald av aktörer ökar komplexiteten i beredskapsarbetet och föranleder stort behov av samordning och resursdelning för att åstadkomma en totalt sett god redundans i näten och för att minimera konsekvenserna av störningar och avbrott samt för att effektivisera återställningsarbetet.

Vissa aktörer får åläggas en skyldighet att delta i kris- och beredskapsarbetet inom sektorn för elektroniska kommunikationer (avsnitt 4.2)

Stokab ser positivt på förslaget att vissa aktörer får åläggas att på visst sätt delta i totalförvarsplaneringen och i planeringen och samordningen av åtgärder inför eller vid fredstida krissituationer inom sektorn för elektroniska kommunikationer. Detta kommer enligt Stokabs uppfattning att bidra till ett effektivare och mer ändamålsenligt arbete inom sektorn för elektroniska kommunikationer i detta avseende.

Stokab välkomnar särskilt att sådana skyldigheter att delta i kris- och beredskapsarbetet inom sektorn för elektroniska kommunikationer föreslås kunna åläggas även andra aktörer än tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster. Stokab delar Promemorians bedömning att vissa andra aktörer som har kunskaper eller resurser av betydelse för att upprätthålla funktionen av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster behöver delta i arbetet. Detta eftersom vissa typer av tjänster ofta upphandlas av telekomoperatörerna och de i regel saknar förmåga och kompetens att utföra tjänsterna själva inom bolagen. Vidare är det vanligt att flera telekomoperatörer använder samma underleverantörer. Stokab anser därför att det för att stärka beredskapen inom sektorn för elektroniska kommunikationer och kunna upprätthålla, såväl som eventuellt återställa, kommunikationsnätens funktion vid en kris är viktigt att sådana aktörer kan delta i NTSG:s arbete.

Den nationella telesamverkansgruppen regleras (avsnitt 4.3)

Stokab instämmer med Promemorians förslag att i lag reglera NTSG, vilka aktörer som ska ingå i gruppen och gruppens uppgifter. För att NTSG ska kunna fullgöra dessa uppgifter är det nödvändigt att säkerställa att personal från relevanta aktörer deltar i gruppens arbete. Stokab anser att ett ändamålsenligt sätt att säkerställa detta är att, i enlighet med vad som föreslås i Promemorian, ge PTS möjlighet att ålägga andra aktörer än de utpekade myndigheterna att ingå i NTSG.

I tillägg till ovan önskar Stokab framföra följande. Den befintliga frivilliga samverkan inom NTSG fungerar väl och det finns en hög grad av tillit och förståelse för deltagarnas roller och ansvar i gruppen. Det är viktigt att detta upprätthålls även om deltagande i gruppen blir obligatoriskt. I detta avseende anser Stokab att det är viktigt att säkerställa att deltagare i NTSG har erforderlig och relevant kompetens.

Ersättning för vissa aktörers deltagande i den nationella telesamverkansgruppen (avsnitt 4.4)

Att delta i NTSG tar resurser i anspråk hos aktörerna, främst i form av nedlagd arbetstid. Stokabs bedömning är att bolaget kan komma att behöva avsätta mer resurser än i dag till arbetet med NTSG, bland annat för att säkerställa redundans när det gäller deltagare i gruppen från bolaget. Stokab anser därför att det är positivt att PTS i Promemorian föreslås få möjlighet att lämna ersättning till aktörer som deltar i NTSG för vissa kostnader hänförliga till gruppens arbete. Stokab instämmer dock samtidigt med vad som anges i Promemorian avseende att arbetet i NTSG skapar ett mervärde när det gäller den egna verksamheten för att säkerställa relevant beredskap för olika krissituationer och därmed en bättre förmåga att snabbt och effektivt komma till rätta med allvarliga störningssituationer.

Tystnadsplikt i den nationella telesamverkansgruppen (avsnitt 4.5)

När det gäller Promemorians förslag till reglering av tystnadsplikt för enskilda som deltar i NTSG, anser Stokab att en sådan reglering är såväl motiverad som nödvändig för att säkerställa förutsättningarna för en fungerande samverkan inom NTSG. Privata aktörer som idag deltar i NTSG omfattas inte av någon tystnadsplikt, medan Stokab, i egenskap av kommunalt bolag, jämföras med myndighet vid tillämpning av offentlighets- och sekretesslagen. Stokab omfattas därför redan av tystnadsplikt för den typ a uppgifter som Promemorians förslag till reglering omfattar. För att NTSG ska kunna fungera effektivt och uppfylla de uppgifter som föreslås åläggas gruppen, är det av stor vikt att samtliga deltagare i gruppen kan ha en öppen dialog och dela relevant information utan att behöva känna oro för att informationen kan komma att spridas vidare eller utnyttjas i konkurrenssyfte. De uppgifter som delas inom ramen för NTSG:s arbete behöver därför skyddas på motsvarande sätt hos privata och offentliga aktörer. Stokab anser i detta avseende att Promemorians förslag till reglering av tystnadsplikt är ändamålsenligt formulerat och välavvägt. Stokab instämmer således med förslaget.

